

221

съграѣши къ немоу искрѣ-
нин: ,, —

Прогнѣва сѧ оуко на него гѣ.
и прѣдасть и мѹцѣ: и вѣ-
зможе юднно помынѣнн-
и ѿзъло погоукити иго.
пауе тѣмы съграѣшеннн:
таже прнитѣчюю талантї
реуена вѣишж: ♂ :,, —
вѣпро: ,, — Кын грѣхъ лютѣ-
и и неоудобъ оцѣстннъ пауе
ниѣхъ проуиннхъ грѣховъ и-
стѣ: ♂ :,, —

221v

отъвѣт: ,, —

Зълъи продлѣженыи обви-
чанъ ауе бо лѣта мѣнога
улавкъ обвиуетъ осквѣр-
нати сѧ. тѣгда къ томѣ
и не хотя къ грѣхоч влѣко-
мъ иестъ. отъ давнаго
наука прнвлаучннъ.
сего бо дѣла влѣнн мѹ-
жн: иеже отъ мнра отъ-
шествнн и дѣлагон вѣга-
ннн: ,, —

Кромѣ союетнныхъ пин-

222

штєвъ· въ поустынѧхъ
и зволиша· и извѣраша
наукинъше многашьды
донелѣже соутъ въ мнрѣ
посредѣ матежъ· отъ-
сѣшти злааго наука
и не възмогъше· „,

Нъ многашьды въ мало
время поноужьше сѧ:
пакы таю пѣси на своя
блѣвотинны г҃ѣховъ-
ныя възвращашаю
сѧ: радроуашаюште

222v

пакы та же възградиша.
Иакоже во посредѣ оугли-
и огниныиахъ ходашта-
аго· и единого ба есть: и-
же съхранити иго вез ве-
реда· „,

И сквозѣ тѣрни и влѣу-
циѣ проходаштааго съв-
люстн иа звѣна· и прн-
блнжаяштааго сѧ сви-
ныахъ кальнахъ спѣстн
бесквѣрнина· такожде и-
дннота десницѧ есть· и-

же съблюстн и бесквѣны·
и веc паденна· и веz врѣ-
да· соуштааго и ходлаща-
аго посред' прѣльстнн
и славы· и пнтанна житн-
искааго соуиетъства· и
вндм образы блогдьин-
уескы· „ —

И слышаштл глы неуисты·
и обиуама пагоубыны· ра-
ждицаюштл и распала-
юштл и вѣжницаюштл
на блогдъ· не тѣкъмо

неноштыны· иъ и тѣхъ
мѣнаштииъ см праведъ-
номъ бытн· и вѣздѣржъ-
ннкомъ и цѣлоумыны·
нмъ: „ — вѣпрѣ:

Отъкоудоу оувѣсть улѣкъ· яко п-
ростналь и есть бѣ грѣховъ и-
го: ☸ : „ —

Бѣ ^жлатвѣ нашеи югда идн-
ни: ннкомоуже вндащю
ли слышаштию прѣстонимъ
бѹ· тѣгда разоумѣиеть
дша: какъ есть къ нен бѣ

224

и она къ бѹгъ зъ бо мѣстъ и-
сть разнѣство лїтвьны-
хъ. отъ сихъ тѣн подъ ст-
рахъмы соутъ и подъ моуе-
ниемъ. ины же ѿтырн
спасиелыи хъ соутъ. и и-
моуштии хъ уасть въ цѣ-
ствни вжїи. ,,

Иєгда оуко вондеть улвкъ
погроуженъ сластили:
тако осоуженникъ безъ дѣ-
рзновенна повинниъ
съмръти прѣстонть.

224v

въ лїтвѣ: ,,

Въторыи образъ пакы и есть.

иєгда тако дѣжъникъ
прѣстонть и вестідоуи-
ть къ бѹгъ улвкъ: ,,

Третни образъ: разнѣство
и мы пауе дѣвою. иєгда а-
ко рабъ молитъ сѧ вла-
дыци: овауе ї рабъ подъ
страхъмы и ранами и-
сть: ∞ : ,,

Четвртыи образъ и есть.

иєгда тако наимъникъ

225

коудетъ бѹтъ улѹкъ: сво-
бодъ работы· и улуга мъ-
зду прннати· влѹчна
ради улѹклюбни: ,, —

Платын обраузъ болни чуты-
ръ есть· иегда тако дроу-
гъ прѣстонть бѹтъ улѹкъ
и глаголь къ немоу· ,, —

Шестын вышни сего· иегда
тако синь къ бѹтъ дѣрзаєть·
азъ во рѣхъ вози есть и си-
нове вышнилаго въсн хо-
таштен: ,, —

225v

Седмын же вышни въсѣхъ
есть· и на прѣждьспѣка-
нии братосътвореніе
къ бѹтъ: ☸ :,, —

Иже бысть прѣвѣници въ
мънохъ братын вѣрны-
ихъ· тако быти или на-
слѣдьникомъ вѣниемъ·
такоже и павълъ въпн-
иетъ:,, —

Иже оубо тако осоуждени-
къ ли дѣлжьникъ ли ра-
бъ: въ трапетъ ранъ гла-

226

тъ къ бѹ мола сѧ. не бысть
оѹко сююдьиъ сююхъ г-
рѹховъ:,,

Нъ идеже дхъ стын прнхо-
днть тоу свобода и есть стъ-
гѹшениемъ. тако во н
самъ гѹ заповѣда наимъ
Гла:,,

Икоже любви мѧ заповѣ-
ди моя съблудетъ. и а-
зъ възлюблю и и гавлж
сѧ иемоу. тако истиин-
ньиое знаменние проще-

226v

иине гѹховъ хѹстъяноу
се и есть:,,

Авление хѹо вываюштеи
въ дшн. влжни во рѹуе ун-
стии срдцъмъ тако ти ба
оѹзърятъ:,,
въпрѣ:,, — Уко д’блъ пове-
лѣ въ ибдьиою змиюю иц’блъ-
ти сѧ лждьмъ: змииниихъ
гѹизанни: сѹ:,,
отъвѣ[†]:,,

Понеже хѹовъ обрадъ има-
аше змиа. такоже во зми-

И ВЪСТВУЕНИК ВЫВЪШН: ВСН
ГРЫЗДАЕМИН ҆ЗМИНАМИ НА
ТОУ ВЪЗНРАЮШТЕ СВОБАЖА-
АХОУ СЛ:,, —

Тако и ХСОУ распънъшж сл:
ВСЕ УЛВУСКОЮ ИСТЬСТВО
СВОБОДН СЛ: АН ТАКОЖЕ МѢ-
ДЛНАГА ҆ЗМИНА ОБРАЗЪ
ОУБО НИЖШЕ ҆ЗМИНИНЪ А
НЕ ҆ЗМИНИНА ФДА:,, —
Тако и ЕЖНИЕ СЛОВО ИСТЬСТ-
ВО УЛОВІУСКО ПРНЯ РА-
ЗВІК ГРІХА:,, —

ВЪПРО: СЛО :,, —

У|КСО| ДѢЛА ПОВЕЛІ Бѣ ПЛЕМЕНА
ЖНДОВЬСКА РАЗЛОУЧНН:,, —
ОТЪВѢТ:,, —
Да гавѣ вондуеть. Тако отъ н-
юднна племене по пагъ-
ти христосъ родн сл:
аште во не быша ра-
злоучена. не бы
то гавлено бы-
ло. отъ коте-
раго племе-
не |ХСТъ| родн сл: |БОУ| же сл: ^Е
|,, —|

съборъ отъ мъ-
ногъ оцъ и апълъ и прѣкъ:
съвѣрано и пропълкова-
но отъ еуаггелна и отъ
иинѣхъ кнингъ: въ кра-
тицѣ съложено: „ —
Иако иже въдѣти не почи-
ю въстаниети тъуню.
иъ и днъ оутрѣзанти
са въ митвахъ. въдръ
ко глетъ са таковыи.

иогда разоумѣетъ. уѣ-
то соутъ таже бесѣдоу-
ти. велико оружъи ми-
лнти. аще съ достони-
ми боудетъ помыслъи
и да оувѣсен то иако кре-
постъ. бесѣдуни и не-
правъди гаростъ оудѣрь-
жа. слышните ко рече уѣ-
то соудни неправъдини-
и гла аще ба не вою са ии
члвкъ срамилю са. иъ
понеже застонти мн въ-

Довица си· да мъщю иѣк·
и прouдя и югоже не сътво-
рн любы· сътвори хана-
нега прuлежаннє· коль-
ми пауе въ послушають
молашихъ сѧ иемоу·
велико ороужниe митва
аще съ съмѣреню ми-
слю молитвъ сѧ аще въ
първн виенигъ сѧ акы
мытарь· въсм бо прuниме-
ти· тоу оубо жъртвоу въ-
зносимъ вѣн рекъше·

плодъ оустыноу· „ „
стада генадия: ♂ : „ „
Аѣло юсть уасто молитн
сѧ иемоу прuлѣжъно и
вѣръно· съ сльзами съ-
кроушеною срдцъмъ·
и не попоушающе ни о-
слаблююще· донелѣже
оуслышана будетъ мо-
литва· аще и много время
минетъ· и тако прuниме-
ти прошеннe свое· тако
о иномъ подобаетъ мо-

230

ЛНГН· НСКОУШАЮТЬ ВО Б'Ь
ТЪРП'ЕНИЕ· В'ЕРОЮ ПРО-
СЛЩИИХЪ ОУ НЕГО· МЬ-
ДЫЛТЬ ПОДАТИ ѢГОЖЕ
ПРОСАТЬ· ДРОУГЫХЪ ЖЕ
НЕ РАУНТЬ ПОСЛОУШАТИ
МЛТВЫ· ИЖЕ О СЕГО СВ'Е-
ТА МОЛАТЬ· АН НЕДОСТО-
ННО СЪ СЛАБОСТИЮ· И ПО
НЕВ'ЕРК ПРНХОДАЩИИХЪ
КЪ НЕМОУ· , —
:злѣ : ꙗ:

Въсе наше и есть разно съ

230v

АНГЛЫ· ВЫГНIE ЖНГНIE Н
ПР'ЕМОУДРОСТЬ· МЛТВА
|же иеднн|о д'яло и есть· ань-
г|елом|ъ и улв'ком|ъ· тою
бо млтвою скоро въ жнгнie
и хъ прнстоупаючи· въ-
сакъ бо молан са съ б'ь-
мъ бес'едоуетъ· укто
же и того боле· улв'коу
съ б'ымъ бес'едовати· а-
ще бо съ мондрыи-
ми улв'кы бес'едоу-
юще· скоро въ обрызы н-

231

Хъ прѣставиа сѧ уѣ-
то оуко подобаиетъ рещи
о вѣсѣдоующиихъ съ єѣ-
ми въ мѣтвахъ. таокоже
и градъ вѣ-стѣны оудо-
вь прѣгатъ выиваиетъ
ратыныиини. таокоже во
и дѣла не огражена моли-
твами. скоро плаѣни-
ма есть отъ сотоны. „ „
нна Урънорицьца: „ „

Сего ради на вѣсакомъ
мѣстѣ молитви сѧ вѣ-

231v

лигъ аїлъ. вѣзѣдѣнкю-
ше прѣподобыиѣн роу-
циѣ. иныже вѣсако мѣ-
сто на мѣтвоу покосъно-
кии оуко оупрѣхъ съ-
твори нюдеомъ чисто-
та црквиная. съ неун-
сталии роуками приход-
дашемъ на мѣтвоу. и
чистотоу осквирнлю-
ше. дѣлесы неунстын-
ми. обратиитъ сѧ гноу-
шаи сѧ. акы неунстын-

232

Хъ бѣ рѣкин· аще простъ-
рете роуцѣкъ съон къ мѣ-
нѣкъ· отъврачию сун съо-
н отъ васъ· и аще оумѣ-
ножи|те| літвы не по-
слоущаю васъ· роуцѣкъ во-
ваши испытны крѣве и
безаконна· та же
же иже чистъмъ срѣдци-
мъ· и дѣлесы прѣподо-
бныиини прнѣзываи-
ть и прнѣметь и· и отъ
всѧкого мѣста· мо-

232v

литвы иго послоущаи-
ть оусърдиемъ вънни ма-
та· и аще и мѣсто боуде
мѣнѣти не пользыно·
тако бо и корнилов мола-
щю сѧ· прншадъ англъ
глѣше літвы твоа и
млѣстына възїдоша на
память предъ ба· да уѣ-
то оуко корнила не врѣ-
ди домовынага молитва·
уѣто ли фарнсейонъ оу-
спѣк· црквиное предъ-

233

СТОГАННІЕ· ВЕЛНУАННІА
ПРЕЗОРЬСТВА НЕПЪЛНЕНО· , —

Ико нн юднина есть съпо-
на могоушина наимъ за-
пятн въ латвѣ· аще
треузвоуилемы· юда во
мѣсто треузвоуилемъ нн
врѣ|мл|· въсако мѣсто
н врѣ|мл| ключнмо есть
наимъ |къ| таковѣн мо-
лнгвѣ |по|слѹшан пакы
самого |ю|унтнла въсели-
нѣн глѹща· на въсакомъ

233v

мѣстѣ въздрѹюще прѣ-
подобнѣнѣн рѹцѣ· везъ
гнѣва н бес помышли-
ннга· аще помыслъ н-
машн унестъ отъ нелѣ-
пынхъ похотнн· аще на
търѹзѣ иен· аще въ др-
мѹ аще на поутн аще
на тържнци прѣстоншн·
аще въ морн аще въ гостн-
нинци· аще на дѣлѣ иен
стога· аще къде любо иен
можешн ба прнѹватн·

234

и полуѹниши прошение. , —

о хананыин: ,, —

Бѣдомо же и есть яко не пы-
таемо матвьнои мѣсто
иъ образъ ѹеремиа въ про-
пастн вѣ иъ ба оумоли. и
даннала въ гамѣ лъвовѣ вѣ
и ба оумоли . Г-ие отроци въ
пещи вѣша и ба оумоли-
ша. новъ на гноини сѣдя
иъ ба вицѣ. иоуен на мор-
ю вѣ. иъ гла иемоу бѣ уть-
то вѣпнешн къ мѣни. и

234v

разбонинкъ на крестѣ вѣ
иъ породоч отъвѣрзе. , —

Да и ты оубо къде любо иен-
моли сѧ въ чистѣ стѣвѣстн.
и бѣ послушаиетъ тебе то-
го во и есть земля и коньцн
иа. , — отъ патернка: ,, —

Рече старецъ не премоудрии
матви своего многиими
словесы. да не на пытани-
и словесънои раздѣвонть
сѧ оуми. иедино во слово.
мъздениуе ба оумоли. , —

235

Рече пакы иднинословни оу-
мъ събираєть. съслажа-
та слово мѣтвы. и мола-
щааго сѧ подвижага. , ,
Іѡ златоѹстааго о по-
стѣ: ♂ : , ,

Царь хотѧ прніати градъ про-
тивъныи хъ. отемлетъ и-
мъ водоу и скоро прніме-
ть градъ. тако и правъдъ-
никъ хотѧн побѣдити
дніавола. да прніметъ
постъ. , ,

235v

Храмъ не подовънъ бес покро-
ва. ии постъ ве-съмѣренна
съсѹдъ не прніметъ воды
безъ дѣна. ии поста вѣ ве-съ
мѣренна. , ,

Днї настотицю мѣлва быва-
етъ въ улвцѣхъ и матеекъ
и прншгдъши иощи въсн оу-
съноутъ тако и улвкъ томи-
мъ отъ мыслнн прннимъ-
шю постъ въсѧ оумъртвнти|ы|

Неконъ адама невъздрѣ-
жанніе оутробъною нѣвѣде

236

и потопъ сътвори· и содо-
мъско попаденіе то съве-
де· аще во баше и блудъ-
ныи грабъ· иъ одауе окои-
то мочленія корень отъ-
согдой проходи· иже не-
зекніа притчуєю глааше·
одауе и се бы везакони
содомъско| тако въ мъно-
жествѣ хлѣвънѣмы· и
въ обиини винънѣмы пн-
тажоу сѧ· такожде же и
ниодѣн велико зъло |съ-

236v

твориша отъ пнанства и
отъ пнанія на везакони-
и е нзлѣзъше· да сего дѣла
и хсъ алка ·м· дннн· намъ о-
браузъ намъ показати спсе-
нна· рѣ бо гъ блженіи алую-
щен и жажюшн тако ти
настѣтати сѧ· „ „
стаго иила: о възде-
ржанн: „ „

Пнн винно помалоу· илко
бо скондо пніеть сѧ· толико
блго твори пнюшннамъ· то-

лико дан үрөвоч иже на до-
вълъ· а не иенико ҳошетъ: , —

Потрөвоч дан телеси пропти-
въ снлѣ иего такоже можетъ·
тѣло во наше есть акы ри-
зда· да аще ҳраннин то тъ-
рпнть· аще повържешн
то нѣннитетъ: , —

Питніе же мѣръное съйтъ на-
пълнаетъ и веселитъ· вѣ-
змѣръное же вѣшенъство
есть: , —

Оурукъмъ во въкочашан·

и үресь оурукъ не въкочаша-
та не грѣшиши· лоузе во съ оу-
ставъмъ питн вино· съ ве-
личаниемъ водьноулиоу
питнио· и вижъ ли въ мн-
роу вине пиющихъ стынхъ
моужъ· и ве-шиноу водоу
пиющихъ моужъ неун-
стъ· и к томоу не ҳоулн илн
хвалн тѣло· иль оувлажи-
ши оумъ добрѣ илн զълѣ
пиющими· ии иногда но-
сифъ вине въ егупътѣ· иене-

238

врѣднъ мѹдростъ· оутвѣр-
днъ во оумъ· водѹ пнѧше
пѹѳаагор и дногеонъ и пла-
тонъ· въ ииխъже и манн-
хен· и проокынхъ съборъ·
Хотѣ славыныи мъ филосо-
фъмъ· и въ толикъ дог҃ьна-
ша тъщеславни гѹбхъ· та-
ко и ба ѿврѣцн сѧ· и покло-
нити сѧ коѹмнромъ· , —
Сго гевргіа: ,, —

Златорѣчунви въ аплѣ рече
ибо ногама волѣзнь и гла-

238v

въната волѣзнь· и оунма
вредъ пнїца творнть· тако
и стадростъ везъ врѣмене
принводнть· и чювьство о-
коѹроднть· помрауаиетъ
помыслъ· и слѣпа творн-
ть оумма гасно внд|л|ща га-
же бечиниемъ многы оу-
морои· иин же престарѣ|въ|-
ше сѧ въздѣржание любаж-
ше· прнл|оженніе жнтию о-
врѣтаютъ по глушиоумоу·
въ мнозѣ вращ|ы|нѣ въива-

239

иетъ недоуѓъ. и лакомъствъ-
ми мнозн оумъроша. и зла-
тоустын рѣ. не мозн пеуа-
ловати сѧ съмърти ради. и-
стъствъмъ бо и есть. и тъ пе-
чалоун сѧ грѣха ради. отъ
изволенія бо и есть. —
иѣкоего старцѧ: о постѣ: ,, —
Глаше старцъ. и есть ѿ ворога|а|
простърто пощеніе. ибо оу-
ченіцн сего се творятъ. ка-
ко оубо разоумѣлиъ вжн-
и цѣльско |п|ощеніе. моуун-

239v

телъ|ско же и непоназнин-
но. такоже оученіе ти въсе
лѣто. идннъ канонъ по-
стоу дати бывають. ии
уресъ ·д· днн постн сѧ. ии
уресъ ·e· и тъ въ подобоу про-
тивоу снлѣ ии уресъ днъ
и тъ по всѧ днн и помалоу
а не въдан сѧ лисѣн пнющ.
друугонци бо многы вра-
шъны разорити ти сналоу.
се оубо отъ врага и есть. и
въсѣде лихата Ѵдь и есть

ГОУБНТЕЛЪНА· НН ОДННО-
 ю же си ороужъи погоубн-
 да не нагъ обрлщешн са·
 и на бранн побѣженъ боу-
 дешн· ороужъи во наше и-
 сть тѣло а дѣла храбръ· о-
 же прнлежитъ къ тѣко-
 ванню· оунъ си и съдравъ
 |постн| са· прндеть во старо-
 сть съ немощью· иогда мо-
 жешн съкрыи брашъна·
 да въ немощи обрлщешн· |, —|

Бѣпроси иго пакы носиѳъ

КАКО ПОДОБАЕТЬ ПОСТНТН
 са· и рече оцѣ поумннъ· а-
 зъ хощю иадоушааго по
 вѣса днн· малъмъ же не
 наадоуша са до сытн· ѿ-
 вѣща иемоу носиѳъ· иогда
 вѣ оунъ пощаше ли са уре-
 съ днъ оуѣ гла иемоу ста-
 рьци· вѣистину и тѣн и
 чутыри днн и си вѣса искон-
 сиша старьци тако сильтн·
 и обрѣтоща тако добрѣи и-
 сть по вса днн гастн не до

